MS

Drieluik

De periode voorafgaande aan Kerstmis, ook wel „de donkere dagen" genoemd, lijkt inspirerend te werken op de meer beschouwend ingestelde naturen onder ons; ondanks het „donker" breekt kennelijk veelvuldig het „licht" door. Tot die indruk móét men tenminste wel komen bij het aanschouwen van de lawine aan nabeschouwingen, terugblikken, bespiegelingen en prognoses, die de media ter gelegenheid van de jaarwisseling steeds opnieuw over ons uitstorten.

Met deze kennelijk zo gegroeide traditie wil ook de redactie van de Militaire Spectator niet breken. Niet zozeer vanwege de schroom om tradities overboord te zetten, maar uit het besef dat het van tijd tot tijd nodig is enkele zaken aan de orde te stellen, en schoon schip te maken. De jaarwisseling is daarvoor nu eenmaal een goede gelegenheid.

De lezer wordt thans derhalve geconfronteerd met het bekende, door nagenoeg alle media gehanteerde recept, namelijk het drieluik: de KRITISCHE TERUGBLIK, een PROGNOSE en een AANTAL WENSEN.

Bij een oppervlakkige terugblik lijkt het redactionele jaar 1987 — de 156e jaargang — geen reden tot ontevredenheid te geven. De twaalf afleveringen verschenen op tijd en elke aflevering bestond gemiddeld uit de contractueel verplichte 50 pagina's. Zo op het eerste gezicht dus niets aan de hand.

Toch zijn er ontwikkelingen die ons zorgen baren. Allereerst moet worden vastgesteld dat er in feite een tekort aan kopij is; tekort in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Sommige grappenmakers menen zo af en toe te moeten opmerken dat de Militaire Spectator enige gelijkenis begint te vertonen met een militair-historisch maandblad, gelet op de vele artikelen over militaire geschiedenis en over ons koloniale verleden. (Een dergelijke opmerking heeft overigens enige grond van waarheid; in het augustusnummer vroeg ik reeds uw aandacht voor een dreigende inhoudelijke onevenwichtigheid.) Maar waar niet is, verliest ook de „redactionele" keizer zijn recht. Het aanbod van artikelen is zo gering, dat wij ons de luxe van een nòg selectiever plaatsingsbeleid nauwelijks kunnen permitteren.

In januari 1987 schreef de toenmalige hoofdredacteur een brief aan de directeuren van de functionele deelgebieden en aan de ondercommandanten van de BLS, met het verzoek te willen bewerkstelligen dat, over met name genoemde onderwerpen, door hun ressort/directie een artikel zou worden geschreven. Tot heden zijn de reacties niet overweldigend; slechts een zeer beperkt deel van de gesuggereerde onderwerpen is gerealiseerd. De excuses liggen voor de hand en zijn heel legitiem. Wij kennen ze allemaal: ernstige personeelstekorten, dus veel „overwerk", en derhalve een geringe animo om daarenboven nog eens een artikel voor de Militaire Spectator te schrijven. Heel begrijpelijk maar tòch . . .

De aardigste programma's op de TV zijn die waarin „de man van de straat" om zijn mening wordt gevraagd. Dan blijkt steeds opnieuw dat de gemiddelde Nederlander bijna altijd wel een mening heeft over . . . ja, waarover eigenlijk níét. Afgaande op verhalen in de mess en tijdens oefeningen is dat bij de krijgsmacht niet anders. Zo waren, om maar eens een voorbeeld te noemen, naar aanleiding van het artikel over teamvorming, vele discussies te beluisteren; meningen te over. Toch leverde dat artikel slechts twee „Meningen van anderen" op en zelfs dat was al een record voor 1987. Uiterst droef en teleurstellend.

Iets soortgelijks zou kunnen worden opgemerkt voor rubrieken als „Vakpers" en „Boeken". Komt

er nu niemand meer op het idee bij het lezen van zijn — soms zeer specifieke — vakliteratuur even het redactiesecretariaat te bellen met de vraag of er wellicht interesse bestaat voor een samenvatting of recensie?

Wij zijn toe aan het tweede luik, de prognose voor 1987 op publicitair gebied.
In het kader van de onderhandelingen over wapenbeheersing, thans gedomineerd door de „nul-optie", zal ook de conventionele krachtsverhouding in Europa aan de orde moeten komen. Een onzes inziens onevenwichtige krachtsverhouding, reden waarom reeds geruime tijd in Wenen bij de MBFR-onderhandelingen pogingen worden ondernomen daaraan wat te veranderen. Aangezien de voortgang bij de nucleaire-wapenbeheersingsgesprekken door velen wordt gekoppeld aan het herstel van het evenwicht in de conventionele krachtsverhoudingen, krijgt dit laatste plotseling een nieuwe politieke lading. Met andere woorden: als men voortgang wenst te boeken bij de nucleaire-wapenbeheersingsbesprekingen, is — in die gedachtengang — enige voortgang op conventioneel wapenbeheersingsgebied een minimale voorwaarde. Nu kan men proberen de conventionele dispariteit door middel van een overeenkomst terug te dringen; dat is de gebruikelijke veilige weg, maar het kost tijd, en tijd is schaars. Men kan ook het bestaan van een dergelijke dispariteit ontkennen of in twijfel trekken; dat is minder veilig, maar het zal sneller tot resultaat leiden en is daarom een aantrekkelijke methode. Gezien in dat licht luidt onze prognose voor 1988 dat in de media (al dan niet stevig onderbouwde) artikelen zullen verschijnen, waarin de volgende drie thema's — of varianten daarop — aan de orde zullen komen.

• De conventionele krachtverhoudingen tussen Oost en West zijn lang niet zo ongunstig als door de NAVO wordt beweerd. Bij de vergelijking is immers geen rekening gehouden met ... (vult u maar in). Kortom, er is nauwelijks sprake van dispariteit.
• De krachtsverhouding tussen een aanvaller en een verdediger dient ten minste 3:1 te zijn. Gelet op de bestaande krachtsverhoudingen blijkt dat niet het geval te zijn. Kortom, er is geen sprake van een reële dreiging.
• Het WP voelt zich ernstig verontrust door de offensieve capaciteiten aan NAVO-zijde. Vervolgens volgt een pleidooi voor vervanging van alle „offensieve" door „defensieve" wapensystemen.

Ongetwijfeld vraagt u zich thans verbaasd af wat het nut van een dergelijke prognose op deze plaats wel mag zijn. Welnu, dàt is te vinden in het eerste luik. Al degenen die al lang van plan waren een artikel voor de Militaire Spectator te schrijven — en dat zijn er naar wij hopen velen — maar nog steeds het onderwerp niet hadden vastgesteld krijgen hier drie mogelijke onderwerpen aangereikt. Probeer eens te reageren op deze drie thema's; of, nog beter, probeer eens met uw artikel op voorhand de werkelijk relevante aspecten en hun onderlinge verband te beschrijven en aan een beschouwing te onderwerpen. Met deze suggesties wordt uiteraard niet bedoeld dat u zich tot deze onderwerpen zoudt moeten beperken.

Ten slotte, het derde luik, de wensen en goede voornemens. Wij wensen en vertrouwen dat u in het komende jaar tijd zult vinden om op de ene of andere wijze een bijdrage aan de Militaire Spectator te leveren. Wij verwachten over een jaar dan ook een aanzienlijk positiever geluid te kunnen laten horen.
En ten slotte: dit laatste editoriaal van 1987 is niet geschreven onder het motto „omzien in wrok". Integendeel, het is geschreven vanuit verantwoordelijkheidsgevoel voor de kwaliteit van het oudste maandblad van Nederland, de Militaire Spectator ... ons blad, dus ook van ú, in 1988.

